

Forslag

til

Lov om styrelsen af statens hospitalsvæsen for sindslidende.

Fremsat den 26. februar 1960 af *indenrigsministeren*.

§ 1. Statshospitalerne til behandling af sindslidende samt de dertil knyttede plejehjem m. v. er underlagt direktoratet for statens hospitalsvæsen for sindslidende (direktoratet for statshospitalerne), der henhører under indenrigsministeren.

Stk. 2. Direktoratet har kontor i København.

§ 2. Direktoratet forelægger sundhedsstyrelsen sager af sundhedsmæssig art, forinden der træffes afgørelse i disse eller afgives indstilling derom til indenrigsministeren.

§ 3. Klager over forholdene på statshospitalerne til behandling af sindslidende indsendes til direktoratet, der undersøger dem og tager stilling til dem, jfr. i øvrigt herved § 4, stk. 1 og 3.

§ 4. Almindelige spørgsmål vedrørende statshospitalerne til behandling af sindslidende kan forelægges et særligt tilsynsråd, der nedsættes af indenrigsministeren. Tilsynsrådets virksomhed omfatter tillige behandlingen af fremkomne klager, ligesom rådet ved besøg på hospitalerne skal holde sig underrettet om forholdene på disse.

Stk. 2. Tilsynsrådet, hvis medlemmer beskikkes for 4 år ad gangen, sammensættes på følgende måde:

a. Hvert af de i finansudvalget repræsenterede partier udpeger 1 medlem.

b. Et medlem udpeges af sundhedsstyrelsen som repræsentant for denne.

Stk. 3. Rådet vælger selv sin formand. Formanden indkalder rådet til møde, så ofte det skønnes fornødent, dog mindst 4 gange årligt. Der kan af indenrigsministeren udfærdiges nærmere bestemmelser angående tilsynsrådets forretningsorden. Direktøren eller en af direktoratets tjenestemænd som stedfortræder for denne deltager altid i tilsynsrådets møder og aflægger her beretning om hospitalernes virksomhed samt redegør for fremkomne klager.

Stk. 4. Udgifterne ved rådets virksomhed optages på direktoratets budget og bevilges på de årlige finanslove.

§ 5. Indenrigsministeren fastsætter i fornødent omfang bestemmelser vedrørende hospitalsadministrationen, herunder om hospitalernes landområder m. v. samt om forhold, der vedrører patienternes ophold på hospitalerne.

§ 6. Denne lov træder i kraft den 1. maj 1960. Samtidig ophæves lov nr. 262 af 6. maj 1921 om overbestyrelsen af statens sindssygehospitaller m. v.

Bemærkninger til lovforslaget.

Ved § 1 i lov nr. 190 af 5. juni 1959 om stats-hospitaler til behandling af sindslidende og om psy-kiatriske afdelinger blev betegnelsen for de staten tilhørende sindssygehospitaler ændret til statshos-pitaler til behandling af sindslidende (statshospi-taler). I bemærkningerne til det ændringsforslag vedrørende hospitalernes betegnelse, som stilledes under nævnte lovs behandling i folketinget, blev det nævnt, at der senere ville blive fremsat forslag til revision af lov nr. 262 af 6. maj 1921 om overbe-styrelsen af statens sindssygehospitaler m. v., og at blandt andet spørgsmålet om den fremtidige benævnelse af direktoratet for statens sindssygehos-pitaler mest naturligt kunne afklares i denne sam-menhæng.

Forslaget til nævnte lov af 6. maj 1921 er udar-bejdet af den i medfør af lov nr. 49 af 13. marts 1908 nedsatte kommission vedrørende en omord-ning af statens civile sundhedsvæsen og er optaget i dennes betænkning X af december 1920. Den siden 1921 stedfundne udvikling har imidlertid bevirket, at loven nu på en række, dog fortrinsvis formelle, punkter er forældet, ligesom enkelte be-temmelser må anses for at være overflødige enten på grund af senere tilkomne bestemmelser i den øvrige lovgivning, eller fordi de blot er udtryk for almindeligt anerkendte administrative grundsæt-ninger.

I det foreliggende lovforslag, som tilsigter en ajour-føring af den omhandlede styrelseslov, er enkelte af de nugældende bestemmelser derfor ude-ladt, mens andre er omarbejdet i begrænset omfang. Forslaget er derimod som helhed ikke udtryk for principielle ændringer med hensyn til lovens om-råde eller de i denne omhandlede administrative organers virkemåde, opgaver og kompetence. I disse henseender hviler nærværende forslag fremdeles på de i medicinalkommissionens fornavnte betænk-ning nedfældede principper, og kontinuiteten i for-hold til den gældende ordning er således på alle væsentlige punkter bevaret.

Specielt bemærkes i den heromhandlede forbin-delse, at bestemmelsen i § 10 i fornævnte lov af 6. maj 1921, hvorefter visse andre statsejede eller statskontrollerede helbredelsesinstitutioner m.v. kan inddrages under lovens bestemmelser, ikke er med-taget i forslaget, idet adgangen til en sådan om-lægning af sagområderne inden for centraladmini-

strationen findes almindeligt hjemlet i administra-tiv praksis.

Endelig bemærkes i terminologisk henseende, at direktoratet for statens sindssygehospitaler frem-tidig foreslås benævnt „direktoratet for statens hospitalsvæsen for sindslidende“, hvilken benæv-nelse findes dækkende for direktoratets virkeom-råde. Ved en tilføjelse angives det dog, at den kor-tere benævnelse „direktoratet for statshospitalerne“ i almindelighed skal kunne anvendes på linie her-med.

Vedrørende lovforslagets enkelte bestemmelser skal man anføre følgende:

Til § 1.

Bestemmelsen fastslår i *stk. 1*, at statshospi-talerne til behandling af sindslidende samt de dertil knyttede plejehjem m. v., derunder også andre behandlingsinstitutioner for sindslidende, som er eller måtte blive tilknyttet denne hospitalsgren, er underlagt direktoratet for statshospitalerne. Denne bestemmelse indebærer også, at direktøren for statshospitalerne er overordnet i forhold til alle på de omhandlede institutioner ansatte.

Det fastslås videre, at direktoratet henhører under indenrigsministeren, i hvilken forbindelse bemærkes, at direktøren i henhold til § 2 i lov nr. 5 (Lovt. B) af 7. juni 1958 om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger i sit embede står umiddelbart under ministeren.

Bestemmelsen i *stk. 2* svarer til § 8, *stk. 1*, i loven af 6. maj 1921.

Til § 2.

Den til sundhedsstyrelsen i henhold til lov nr. 182 af 23. juni 1932 om sundhedsvæsenets centralsty-relse med senere ændringer henlagte virksomhed som rådgivende og tilsynsførende organ for landets sundhedsvæsen omfatter ifølge nævnte lovs be-temmelser også statshospitalerne til behandling af sindslidende. En udtrykkelig henvisning til denne lov har man derfor anset det for upåkrævet at op-tage i nærværende forslag, hvorimod man har ment at burde bibeholde en bestemmelse, der svarer til § 5 i loven af 6. maj 1921, og som præciserer direk-toratets pligt til i sager af sundhedsmæssig art at indhente sundhedsstyrelsens udtalelse.

F. t. l. om styrelsen af statens hospitalsvæsen for sindslidende.

Til § 3.

Siden 1921-lovens ikrafttræden er der ved lov nr. 118 af 13. april 1938 om sindssyge personers hospitalsophold, som denne blandt andet er ændret ved lov nr. 175 af 11. juni 1954, jfr. retsplejelovens kapitel 43 a, åbnet mulighed for rekurs til justitsministeriet i sager om nægtelse af udskrivning af patienter samt for domstolsprøvelse af spørgsmål om lovligheden af tvangsindlæggelser og tilbageholdelser.

Endvidere må nævnes, at personer, der underkastes frihedsberøvelse uden for strafferetsplejen, for så vidt frihedsberøvelsen ikke har hjemmel i lovgivningen om udlændinge, er undergivet et af folketinget i henhold til § 71, stk. 7, i grundloven af 5. juni 1953 valgt tilsyn, hvortil de pågældende har adgang til at rette henvendelse.

Endelig kan klage over de ved hospitalerne ansatte nu i det ved lov nr. 203 af 11. juni 1954 almindeligt fastsatte omfang indgives også til folketingets ombudsmand, der eventuelt enten i henhold til § 4, stk. 2, i den for embedet gældende instruks af 22. marts 1956 henviser sagen til det af folketinget nedsatte særlige tilsyn eller efter praksis i visse tilfælde oversender sagen til udtalelse eller behandling ved direktoratets foranstaltning.

De i det foregående nævnte bestemmelser om klagebehandling har imidlertid på ingen måde overflødiggjort den i § 3 i loven af 6. maj 1921 givne bestemmelse om direktoratets virksomhed ved undersøgelsen og afgørelsen af klager over forholdene på statshospitalerne til behandling af sindslidende. Direktoratet modtager således klager blandt andet vedrørende patientbehandlingen i videre forstand samt vedrørende visse forhold af administrativ karakter. Den i paragraffens foreslåede bestemmelse sigter navnlig til klager over forhold af den lige nævnte art.

Til § 4.

Bestemmelsen, der fastsætter regler om tilsynsrådet og dets virksomhed, herunder ved behandlingen af klager, træder i stedet for § 7 i loven af 6. maj 1921.

Forslagets *stk. 1* svarer i realiteten til de hidtidige bestemmelser om tilsynsrådets opgaver, men i konsekvens af den foreslåede ændring af reglerne om sammensætningen henlægges den formelle nedsettelse af rådet til indenrigsministeren.

Efter forslagets *stk. 2* kommer tilsynsrådet til at bestå af en repræsentant for hvert af de i finansudvalget repræsenterede partier, for tiden 5, samt

en repræsentant for sundhedsstyrelsen. For at understøtte rådets funktion som tilsynsorgan udgår derimod de nuværende 2 repræsentanter for centralstyrelsen, nemlig direktøren og en tjenestemand under justitsministeriet, nu indenrigsministeriet. Dog skal direktøren eller en af direktoratets tjenestemænd som stedfortræder for denne ifølge *stk. 3* altid deltage i rådets møder, hvor vedkommende afgiver beretning og fremkommer med de af rådet ønskede redegørelser på samme måde som hidtil.

Den foreslåede form for valg af den politiske repræsentation er afvigende fra den nu foreskrevne, men er skønnet at være den mest hensigtsmæssige og er i øvrigt stemmende med praksis på en række andre områder.

Rådets funktionsperiode foreslås som hidtil fastsat til 4 år, hvorved det forudsættes, at der ved ekstraordinær afgang i løbet af en periode kan finde nybeskikkelse sted for den resterende del af perioden, samt at der da tillige er mulighed for at tage hensyn til ændringer i partirepræsentationen i finansudvalget.

Om bestemmelsen i *stk. 3* finder man alene anledning til at bemærke, at det som hidtil forudsættes, at formanden også bør indkalde rådet, når han opfordres dertil af et eller flere medlemmer eller efter omstændighederne af direktoratet.

Man har ikke fundet anledning til at optage regler om udbetaling af mødediæter m. v. eller om eventuel honorering, idet fornødne bestemmelser herom indeholdes i § 104 i lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

Til § 5.

Ved denne paragraf bemyndiges indenrigsministeren til at fastsætte de fornødne bestemmelser om hospitalsadministrationens ordning.

Herhenhørende bestemmelser er hidtil fastsat administrativt, og de gældende bestemmelser om disse forhold findes i indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 229 af 9. september 1957 med senere ændringer om statens sindssygehospitaler, herunder om indlæggelse af patienter samt om takster m. v. (Fællesregulativ for statens sindssygehospitaler), hvorved bemærkes, at man vil ændre bekendtgørelsens titel til bekendtgørelse om statshospitalerne for sindslidende ved førstkommande revision af bekendtgørelsen.

§ 1, *stk. 3*, i lov nr. 77 af 14. marts 1934 om fastsættelse af betalingen for anbringelse af personer, der undergives særforplejning, indeholder hjemmel for indenrigsministeren til fastsættelse af taksterne for

ophold på hospitalerne. Da den fornævnte bekendtgørelse imidlertid også indeholder andre administrative bestemmelser, har man fundet det formålstjenligt, at der tilvejebringes supplerende positiv hjemmel for udfærdigelsen af de herhenhørende bestemmelser.

Til § 6.

I bestemmelsen foreslås det, at den gældende lov nr. 262 af 6. maj 1921 om overbestyrelsen af statens sindssygehospitaller m. v. fuldstændig erstattes af den her foreslåede nye lov om styrelsen af statens hospitalsvæsen for sindslidende.
